

Jesús María Silva Castignani

SEKS

Samo za hrabre

Naslov izvornika:

Jesús María Silva Castignani:

Sexo: cuándo y por qué. La sexualidad al desnudo

© 2018 by Ediciones Palabra, S.A.

Paseo de la Castellana, 210

28046 – Madrid España

www.palabra.es

Nakladnik i copyright za hrvatsko izdanje:

© 2023 by SALESIANA d. o. o.

Omiška 8, Zagreb

salesiana@salesiana.hr

www.salesiana.hr

Za nakladnika: Mihovil Kurkut

Urednik: Matija Janeš

Prijevod sa španjolskoga: Lucija Jovković

Lektura: Zrinka Perković Dodig

Oblikovanje naslovnice: Hrvoje Orlović

Prijelom: Salesiana d. o. o.

Tisak: Kerschoffset, Zagreb

ISBN 978-953-205-263-3

Jesús María Silva Castignani

SEKS

Samo za hrabre

sal.
esi
ana

Zagreb, 2023.

Predgovor

Dragi mladi,
u ovome ludom vremenu kojemu svjedočimo, u kojemu su kao možda nikada prije temeljne ljudske vrijednosti dovedene u pitanje, važno je da mi kršćani ne ostanemo pasivno i sa strane promatrati kako nam drugi nameću svoje ideje, osobito kad je riječ o moralu i spolnosti.

Kao što vjerujem i sami primjećujete, živimo u svijetu krajnosti i paradoksa... Dok smo s jedne strane bombardirani hiperseksualiziranim porukama koje blješte s različitih strana i ekrana, s druge strane u našim se obiteljima, školama, vjerskim (kršćanskim) zajednicama o spolnosti, nažalost, gotovo i ne govori. Zvuči možda nevjerojatno za 21. stoljeće, ali kao da je to za neke još uvijek tabu tema. Moguće da je to stoga što smo svi mi, bez obzira na godine i stalež, ranjeni baš na tom području.

Ponekad mi se čini da se kao kršćani još uvijek nismo uspjeli riješiti onog starog krivovjerja dualizma koje u tijelu vidi samo nešto grješno i prljavo. Naglasak stavljamo na duhovnu stvarnost, često kršćanstvo previše spiritualiziramo i neugodno nam je kad se susrećemo sa stvarnošću tijela i

spolnosti. I zato ne ćete naći puno roditelja, ni profesora, svećenika ili odgojitelja koji su spremni progovoriti o tim prevažnim temama. I to je vjerojatno zato što smo krivo programirani, odgajani, formirani.

Kao vjernici i kao kršćani koji vjeruju da je *Riječ tijelom postala* i koji vjeruju u uskrsnuće i otkupljenje tijela važno je da ispravno promišljamo o temi koja je godinama bila zavijena šutnjom – spolnost i afektivnost adolescenata i mladih. Ne znam za vas, ali o ovim sam stvarima u svoje vrijeme, nažalost, učio na ulici i na školskom igralištu. Danas vam o tim temama sadržaj nude najčešće oni koje zapravo ne zanima vaša sreća, a još manje spas vaše duše. I stoga nam je žurno potreban pozitivan i kršćanski pristup afektivno-spolnoj dimenziji ljudske osobe.

Radostan sam što se zadnjih godina, kao odgovor na moralni kaos i posljedice seksualne revolucije, u Crkvi ipak počelo na tu temu više govoriti. Počevši od sv. Ivana Pavla II. i njegove *teologije tijela* koja je pokrenula određenu *katoličku seksualnu revoluciju*, dobili smo jedan pozitivan i ispravan pogled na našu ljudsku spolnost, onakvu kakvu je Bog zamislio. Drago mi je da i danas ima onih koji su odlučili plivati protiv struje i imaju hrabrosti nuditi drugačiji i cjelovitiji, humaniji pogled na spolnost.

Jedan od takvih je i autor ove knjige koji nam je svojim jednostavnim i pitkim stilom ponudio još jedan biser za ispravno shvaćanje naše spolnosti,

služeći se izričajem koji je blizak vama mladima. Ovdje nema puno moraliziranja, već se autor sa svakom temom, koliko god šakaljiva bila, suočava na vrlo izravan način naviještajući istinu i ostajući vjeran nauku Crkve. Svjestan ljudske slabosti i gledajući iz perspektive Božje milosti, vlč. Castignani vrlo gorljivo iznosi istinu o onome što smo pozvani živjeti. Upravo zato ova je knjiga idealna za one koji se možda prvi put susreću s ovom temom i koji se žele na jednostavan način upoznati s crkvenim pogledom na spolnost.

Postoji i drugačiji način života i to je ono što smo mi kršćani pozvani u ovome svijetu svjedočiti. Pozvani smo biti prava alternativa jednoumlju kad je riječ o spolnosti kako bismo mnogima pomogli shvatiti da kao ljudska bića nismo stvoreni za pokušaje, nego za ljubav i da se isplati spolnost živjeti po Božjem naumu.

Dragi mladiću ili djevojko, dragi čitatelju, pozivam te da pristupiš ovoj knjizi otvorena srca, jer vjerujem da ćeš na sasvim nov način dobiti potpuniji pogled na otajstvo ljubavi i ljudske spolnosti.

don DAVID A. LESKOVAR
studentski kapelan

Za početak

Prije dvanaest godina izmišljeni bend The Happiness izdao je parodijsku pjesmu naziva *Volim Lauru* u sklopu reklamne kampanje za MTV. U toj pjesmi, koja je još dostupna na YouTubeu, dva su mladića i dvije djevojke pjevali: »Volim Lauru, ali čekat ću do braka... Hajdmo zajedno rješavati ovu križaljku, a ostalo ostavimo za sutra... Ne ću ubrati ovaj cvijet, ja ne ću biti taj koji će ga uništiti...« Tim i ostalim stihovima, uz demodiranu i tradicionalnu odjeću, izrugivali su se čuvanju nevinosti do braka. Poruka videa jasna je: onaj tko čeka do braka, staromodni je *luzer* iz prošloga vremena koji ne zna što propušta. Veći dio videa odvija se na zelenoj livadi, a umetnuti su prizori u kojima jedan mladić svojoj djevojci daje cvijet ili u kojima drugi mladić daje savjet paru koji se ljubi: »Mladiću, upamti da se ljubav rađa iz poštovanja, da nema ničeg ljepšeg od para koji zna zajedno čekati divni trenutak tjelesne ljubavi. Strpljenje će ti se isplatiti.« U videu se ne spominje ni najmanja aluzija na kršćanstvo, ali je prilično očita, jer nema puno drugih »konzervativnih« skupina izvan kršćanstva koje se zalažu za čistoću i nevinost do braka, barem koliko ja znam.

Nažalost, taj bijedni prikaz jedino je što je ostalo od ideje o čistoći i nevinosti do braka. Vi mladi, koji želite živjeti po tom idealu, nalazite se u svijetu koji tu ideju ne razumije, ne poštuje ju i ismijava ju. Dakako, ako otvoriš tu temu s mladom osobom koja nije vjernik, najvjerojatnije će misliti da ju zafrkavaš ili će prasnuti u smijeh. Čak se ni mnogi mladi među vama, koji jeste vjernici, možda ne slažu s tim idealom ili mislite da je to zastarjelo i da Crkva to više ne propovijeda. Sjećam se jedne djevojke koja je htjela ostati nevinna do braka, a bila je u vezi s mladićem koji je htio imati spolne odnose. To im je bio kamen spoticanja. Jednom joj je prilikom rekao da je svojim prijateljima morao reći da je spavao s njom da ne bi ispao jadnikom. Naime, ako im kaže da nije spavao s njom ili da ona želi ostati nevinna do svog vjenčanja, što će oni misliti o njemu? Rugali bi mu se, smijali mu se, postao bi predmet ismijavanja u društvu. A ona? Ona bi ispala čistunka, čednica, čudakinja.

U TAKVU OKRUŽJU, IMA LI SMISLA NAPISATI OVAKVU KNJIGU?

Cijeli svoj život otvoreno sam predstavljao ovaj ideal mladima s kojima sam se susretao, bez umanjivanja i ublažavanja, i prikazivao ga u punoj snazi i cjelovitosti. I kad sam iznosio razloge za taj ideal, s iskrenom ljubavlju i posve jasno, nije

nailazio na odbijanje ni ismijavanje, već na iznenađenje i divljenje. Nisu ga svi prihvatili, a neki od onih koji jesu, putem su pokleknuli u trenutku nepažnje, popuštanja ili kušnje. Za njih sam napisao knjigu *Virginidad 2.0. Recuperar la inocencia* (hrv. *Djevičanstvo 2.0: Kako povratiti nevinost*).¹ Ali svi su, baš svi, uvidjeli suvislost i ljepotu drukčijeg pogleda na spolnost od onog koji nam nameću mediji, društvene mreže, knjige, pjesme, filmovi... Svi su prepoznali tu ljepotu, čak i ako misle da to nije za njih ili da nisu sposobni tako živjeti. Mnogi su me molili da im kažem razloge zašto čekati, da im potanko objasnim motive; htjeli su znati »koliko daleko mogu ići«, kakvog smisla imaju određene stvari... U svima je gorjelo isto – znatiželja prema nečem tako privlačnom i lijepom kao što je spolnost i strah da će propustiti nešto sjajno suzdržavajući se ni za što.

Također sam susretao mlade – i ne baš tako mlade – koji su živjeli spolno neurednim životom ili su jednostavno imali spolne odnose, a kasnije shvatili pravo značenje spolnosti i odlučili živjeti čistoću. Kad su me slušali kako govorim o toj temi, mnogi su mi tužno rekli: »Da je barem meni netko to rekao u pravo vrijeme.« Govorili su to jer su doživjeli negativne posljedice zbog toga što se nisu čuvali kimajući glavom na susretima dok sam objašnjavao razloge zbog kojih je čovjek stvoren da živi čistoću i ostane nevin do braka. Nakon takvih iskustava, moram promijeniti pitanje.

KAKO NE NAPISATI OVAKVU KNJIGU?

Naše društvo obilježava činjenica da se često objavljuje samo ono što ljudi žele čuti ili ono što netko želi da ljudi misle. Ali u svom radu s mladima, shvatio sam da im nedostaju uzori i svjedoci koji govore istinu, pa makar ih smatrali ludima, netolerantnima ili staromodnima. Istina nikad ne izlazi iz mode. Istina o čovjeku još manje.

Ne bih želio da ova knjiga bude samo za vjernike. Razlozi zbog kojih smo pozvani živjeti čistoću i ostati nevini do braka, upisani su u našu narav, ne proizlaze iz vjerskoga morala. Zato se nadam, čak i ako nisi vjernik, da ti ova knjiga može pomoći da sagledaš stvari drukčije od mišljenja većine u našem svijetu. Ipak, pišem prije svega jer ste me vi, mladi vjernici, pitali razloge zbog kojih naša vjera nalaže da ostanemo nevini do braka – jer ili to ne razumijete, ili vam je teško, ili slutite ljepotu i istinu ovog koncepta, ali ga ne znate objasniti. Ova knjiga ne proizlazi iz promišljanja jednog svećenika zatvorena u svojem uredu, već iz iskustava stotina razgovora s mladima, ispovijedi, susreta i predavanja u studentskim domovima, grupama mladih i bračnih parova; brisanja suza prolivenih zbog toliko ranjenih srdaca koja tuguju za onime što su izgubila i više ne mogu vratiti, dok milosrdni Bog sve oprašta. Proizlazi najviše iz ljubavi; iz ljubavi koju osjećam prema vama, mladima, koji ste toliko često bez cilja ili uzora u svije-

tu koji vas pokušava namamiti pjevom sirena; iz ljubavi prema Bogu, koji nas blago poziva da vršimo njegovu volju u svom životu, jer to je za nas najbolje; iz ljubavi prema istini, koja je danas u krizi; i iz ljubavi prema Ljubavi, u punoj snazi i ljepoti.

Upozorenje! Ova knjiga poziva na *plivanje protiv struje*. Samo za hrabre. Nije važno ako čitaš tražeći razloge zašto čekati ili ako čitaš iz kritičke perspektive. Jedino je važno da čitaš otvorena uma i srca, da si spreman pronaći drukčiji način razmišljanja i življenja. Čitaj strpljivo! Znam da vi mladi nemate naviku čitati, ali nemoj odustati! Ono što zbilja vrijedi, zahtijeva trud, u ovom slučaju trud da pročitaš knjigu do kraja. Čitaj polako. Ono što ću napisati, vrlo je složeno. Pokušat ću ti olakšati čitanje i tekst upotpuniti primjerima i anegdotama.

Radi lakšeg i neometanog čitanja, bilješke sam stavio na kraj knjige. U većini navodim izvore iz kojih uzimam podatke, citate drugih autora i druge informacije koje ti možda budu zanimljive. Ako pročitaš nešto što te posebno zanima i sadrži bilješku, možeš okrenuti na kraj knjige i pročitati ju; ali ako te ne zanima previše, preporučujem ti da se ne zadržavaš i da nastaviš čitati.

Shvati ozbiljno ono što se tiče tvoje sreće; poslije ćeš odlučiti što želiš misliti i što želiš živjeti. Možda sve ostane kao prije, a možda ti se život okrene za 180 stupnjeva. Usudiš li se...?

**Kad počneš čitati knjigu,
krećeš na putovanje kojem znaš početak,
ali ne i kraj. To je pustolovina
koja ti može promijeniti život.**

Zaključak

Na kraju ove knjige, samo ti mogu zahvaliti što si ju pročitao otvorena uma i srca, s težnjom da uvidiš istinu i željom da budeš sretan novim spoznajama koje su stavljene preda te. Puno sam toga htio obuhvatiti u knjizi i ne znam jesam li uspio u tomu. Ali siguran sam da je, ako je pomogla barem jednoj osobi, vrijedilo. Pozvani smo na to da plivamo protiv struje, da budemo politički nepodobni, da se borimo protiv jednoulja, da nešto poduzmemo... Vjerujem da ništa od ovoga, što sam u ovoj knjizi naveo, nije lako živjeti. U tome je ljepota naše ljudske prirode – krhka je. Bog to zna i zato nam se objavio kao beskrajno milosrđe, uvijek spreman oprostiti nam.

Jednom sam svoju grupu mladih pitao što je to što mlade najviše odvlači od Crkve i svi su se složili da je to – seks. Proširilo se vjerovanje da je pogled Crkve na spolnost mračan, represivan i negativan. Međutim, upravo način na koji nas Crkva poziva da živimo spolnost može postati divan put do naše sreće i sreće onih koji nas okružuju. I sâm sam to postupno osvješćivao. Pozvani smo na to da pozovemo svijet na drukčiji način život. Ako putovi

kojima smo dosad kročili nisu uspjeti, zašto ne bismo pokušali hoditi novom stazom?

Možemo nešto poduzeti i otvoriti vrata novom vremenu u kojem se ljudi, koji žele živjeti čistoću, gledaju s poštovanjem, čak i divljenjem. Tko zna! Možda, uz sve zlokobne posljedice koje donosi ideologija seksualne revolucije, svijet stane na našu stranu. U svakom slučaju, nisi sam, i put kojim želiš ići vrijedan je truda. Nadam se da sam ti pomogao da ga otkriješ u ovoj knjizi. I molim za tebe da budeš tako neizmjereno sretan kako je Bog za tebe zamislio.

**Ti si vladar svoje sudbine.
Ti možeš nešto poduzeti.
Ti možeš odabrati biti slobodan.**

Sadržaj

Predgovor [don DAVID A. LESKOVAR]	5
Za početak	11
U takvu okružju, ima li smisla napisati ovakvu knjigu?	14
Kako ne napisati ovakvu knjigu?	16

PRVI DIO

RAZOTKRIVANJE SPOLNOSTI

1. POGLAVLJE

Seks – ovdje i sada	21
Seksualna revolucija	23
Tradicionalne vrijednosti	24
Raskid s tradicijom	26
Shizofrena kultura	27
Promjena značenja seksa	29
Volim te jako, najjače na svijetu	31
Želim uživati s tobom. Ili možda u tebi?	34
Nesumnjivo, nešto nije kako treba biti	38
Spolni (ne)odgoj	40

2. POGLAVLJE

Više od seksa	49
Ranjeno srce	51
Oskvrnuta spolnost	57
Bogatstvo pod cijenu života	65
Spolno zdravlje ili zdrava spolnost?	69
Granice su pale	73

3. POGLAVLJE

Pravo značenje spolnosti	83
Spolnost nije: »Volim te jako«, nego »Volim te potpuno.«	85
Spolnost nije: »Želim uživati s tobom«, nego »Uživam u ljubavi prema tebi.«	91
Spolnost nije: »Želim dijete s tobom«, nego »Predanjem tebi, mogu stvoriti novi život.« ..	97
Uklanjanje zemlje i postavljanje novih temelja	100

DRUGI DIO

SPOLNOST SA SVRHOM

4. POGLAVLJE

Spolnost, sloboda i predanje	109
Tko želi biti slobodan?	111
Pozvani na život	113
Spolnost sa svrhom	121
Ljepota braka	125
Strah od vezivanja	132

Isključivost – samo ti i nitko više	135
Povezanost, stapanje, zajedništvo	139
Dva neodvojiva značenja: zajednica supružnika i plodnost	143

5. POGLAVLJE

Borba za ideal	147
Utjecaj ideala	149
Sve u svoje vrijeme	153
Veza mladića i djevojke	155
Unutarnja čistoća	157
Čistoća riječi	160
Čistoća djela	160
Bračna čistoća	165
Duhovna podrška	167
Koja ti duhovna podrška može pomoći da živiš čistoću?	168
A što kada ja ili moj partner nismo nevini?	171
 Zaključak	 175
 Bilješke	 179
Literatura i preporučeno štivo	187